Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP SODIŠČA (šesti senat)

z dne 11. septembra 2025*

„Predhodno odločanje – Načela prava Unije – Nacionalni postopek za imenovanje zastopnika osebe z motnjo v duševnem razvoju – Težave pri iskanju ustreznega zastopnika – Dvomi o tem, ali je postopek pred predložitvenim organom sodni postopek“

V zadevi C-406/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bezirksgericht Linz (okrajno sodišče v Linzu, Avstrija) z odločbo z dne 3. junija 2024, ki je na Sodišče prispela 11. junija 2024, v postopku za postavitev skrbnika osebi

RC,

druga stranka v postopku je

VertretungsNetz s sedežem v Linzu (Avstrija),

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi A. Kumin, predsednik senata, T. von Danwitz (poročevalec), podpredsednik Sodišča, in S. Gervasoni, sodnik,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi odločeno z obrazloženim sklepom na podlagi člena 53(2) Poslovnika Sodišča,

sprejema naslednji

Sklep

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov od 3 do 5, 12, 19 in 28 Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki je bila sklenjena 13. decembra 2006 v New Yorku in v imenu Evropske skupnosti odobrena s Sklepom Sveta 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 (UL 2010, L 23, str. 35, v nadaljevanju: Konvencija OZN o pravicah

* Jezik postopka: nemščina.

invalidov), členov 1, 20, 21 in 26 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) ter splošnih načel prava Unije iz člena 6(3) PEU, zlasti načel enakosti in prepovedi diskriminacije, polnega učinka in učinkovitega sodnega varstva.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka, ki ga je Bezirksgericht Linz (okrožno sodišče v Linzu, Avstrija) začelo po uradni dolžnosti v zvezi s postavitvijo skrbnika osebi RC.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

3 V skladu s členom 1 Konvencije OZN o pravicah invalidov je njen namen „spodbujati, varovati in invalidom zagotavljati polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spodbujati spoštovanje njihovega prirojenega dostojanstva“.

4 Člen 2 te konvencije, naslovljen „Pomen izrazov“, določa:

„V tej konvenciji:

[…]

‚diskriminacija zaradi invalidnosti‘ pomeni vsako razlikovanje, izključevanje ali omejevanje zaradi invalidnosti z namenom ali posledico zmanjšanja ali izničevanja enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju. Vključuje vse oblike diskriminacije, tudi odklonitev primerne prilagoditve;

‚primerna prilagoditev‘ pomeni potrebne in primerne spremembe ter prilagoditve, ki ne nalagajo nesorazmernega ali nepotrebnega bremena, kadar so v posameznem primeru potrebne, da se invalidom na enaki podlagi kot drugim zagotovi uživanje ali uresničevanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin;

[…]“

5 Člen 3 navedene konvencije, naslovljen „Splošna načela“, določa:

„Splošna načela te konvencije so:

[…]

(b) nediskriminacija;

(c) polno in učinkovito sodelovanje in vključenost v družbo;

[…]

(e) enakost možnosti;

(f) dostopnost;

[…]“

6 Člen 4(1) Konvencije OZN o pravicah invalidov, naslovljen „Splošne obveznosti“, določa:

„Države pogodbenice se zavezujejo, da bodo zagotovile in spodbujale polno uresničevanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse invalide brez kakršne koli diskriminacije zaradi invalidnosti. Zavezujejo se, da:

(a) bodo sprejele ustrezne zakonodajne, upravne in druge ukrepe za uresničevanje pravic, ki jih priznava ta konvencija;

(b) bodo sprejele ustrezne ukrepe, tudi zakonodajne, za spremembo ali odpravo veljavnih zakonov, predpisov, navad in ravnanj, ki so diskriminacijski do invalidov;

[…]“

7 Člen 5 te konvencije, naslovljen „Enakost in nediskriminacija“, v odstavkih od 1 do 3 določa:

„1. Države pogodbenice priznavajo, da so vsi ljudje enaki pred zakonom in da so brez diskriminacije upravičeni do enakega pravnega varstva in zakonskih ugodnosti.

2. Države pogodbenice prepovejo vsako diskriminacijo zaradi invalidnosti ter zagotovijo invalidom enako in učinkovito pravno varstvo pred diskriminacijo ne glede na okoliščine.

3. Za spodbujanje enakosti in odpravo diskriminacije države pogodbenice sprejmejo vse ustrezne ukrepe za zagotovitev primernih prilagoditev.“

8 Člen 12 navedene konvencije, naslovljen „Enakost pred zakonom“, v odstavkih 2 in 3 določa:

„2. Države pogodbenice invalidom priznavajo pravno sposobnost na vseh področjih življenja enako kot drugim.

3. Države pogodbenice sprejmejo ustrezne ukrepe, da invalidom zagotovijo dostop do pomoči, ki jo potrebujejo pri uveljavljanju pravne sposobnosti.“

9 V skladu s členom 19 Konvencije OZN o pravicah invalidov, naslovljenim „Samostojno življenje in vključenost v skupnost“, države pogodbenice „priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej […]“.

10 Člen 28 te konvencije, naslovljen „Ustrezna življenjska raven in socialno varstvo“, v odstavku 1 določa:

„Države pogodbenice priznavajo invalidom in njihovim družinam pravico do ustrezne življenjske ravni, kar vključuje ustrezno prehrano, oblačila in stanovanje, in do nenehnega izboljševanja življenjskih razmer ter sprejmejo ustrezne ukrepe za varovanje in spodbujanje uresničevanja te pravice brez diskriminacije zaradi invalidnosti.“

Avstrijsko pravo

11 Člen 271 Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (splošni civilni zakonik, v nadaljevanju: ABGB) določa:

„Sodišče polnoletni osebi na njeno zahtevo ali po uradni dolžnosti postavi skrbnika, če

1. zaradi duševne bolezni ali primerljive spremembe v njeni zmožnosti razsojanja ne more brez škode zase poskrbeti za nekatere zadeve,

2. v ta namen nima zastopnika,

3. ne more ali noče izbrati zastopnika in

4. zakonsko skrbništvo ni mogoče.“

12 V skladu s členom 272(1) ABGB se „[s]krbnik, ki ga postavi sodišče, lahko postavi le za posamezne zadeve ali nekatere vrste zadev, ki se tedaj obravnavajo in natančno določijo“.

13 Člen 274 ABGB določa:

„1. Za skrbnika se prednostno postavi oseba, določena na podlagi pooblastila za primer nesposobnosti, sporazuma o skrbništvu ali navodil skrbnika, in sicer z njenim soglasjem.

2. Če taka oseba ni na voljo ali ni primerna, se za skrbnika postavi bližnja oseba polnoletne osebe, ki je primerna za to nalogo, in sicer z njenim soglasjem.

3. Če take osebe ni mogoče postaviti za skrbnika, se za skrbnika postavi združenje za varstvo odraslih oseb, in sicer z njegovim soglasjem.

4. Če za skrbnika ni mogoče postaviti niti združenja za varstvo odraslih oseb, je treba v skladu s členom 275 za skrbnika postaviti notarja (notarskega kandidata) ali odvetnika (odvetniškega kandidata) oziroma drugo primerno osebo, in sicer z njenim soglasjem.

5. Notar (notarski kandidat) ali odvetnik (odvetniški kandidat) se za skrbnika postavi predvsem, kadar je za vodenje poslov potrebno predvsem pravno znanje, združenje za varstvo odraslih […] pa predvsem, če je skrbništvo sicer povezano s posebnimi zahtevami.“

14 V skladu s členom 275, točka 1, ABGB lahko notar ali odvetnik, ki ni pravilno vpisan na seznam odvetnikov ali notarjev, ki so posebej usposobljeni za opravljanje skrbništva iz naslova pooblastila za primer nesposobnosti in skrbništva na podlagi odločbe sodišča, zavrne opravljanje skrbništva na podlagi sodne odločbe, zlasti če vodenje poslov ne zahteva predvsem pravnega znanja.

Postopek v glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

15 Bezirksgericht Linz (okrajno sodišče v Linzu), predložitveni organ v tej zadevi, je z odločbo z dne 18. julija 2022 po uradni dolžnosti začelo postopek za preučitev potrebe po postavitvi skrbnika osebi RC.

16 Predložitveni organ namerava osebi RC postaviti skrbnika za vodenje poslov te osebe, za katere v glavnem ni potrebno pravno znanje v smislu nacionalne zakonodaje iz postopka v glavni stvari. V postopku v glavni stvari je za tako podporo zaprosila tudi oseba RC.

17 V skladu z navedbami v predlogu za sprejetje predhodne odločbe je zadeva od oktobra 2022 zrela za razsojo in je treba osebi RC postaviti skrbnika. Vendar predložitveni organ nobene od fizičnih oseb in združenj za varstvo odraslih oseb iz člena 274, od (1) do (3), ABGB ni mogel postaviti za skrbnika osebe RC, ker ni bilo soglasja, ki se v ta namen zahteva s temi določbami od teh oseb in združenj. V skladu s členom 274(4) ABGB se je ta organ nato obrnil na notarje in odvetnike. Vendar nobeden od navedenih ni privolil v skrbništvo, ker vodenje poslov osebe RC v glavnem ne zahteva pravnega znanja v smislu člena 275, točka 1, ABGB.

18 Predložitveni organ dvomi o združljivosti nacionalne zakonodaje iz postopka v glavni stvari s členi od 3 do 5, 12, 19 in 28 Konvencije OZN o pravicah invalidov, s temeljnimi pravicami, določenimi v členih 1, 20, 21 in 26 Listine, ter z načeli enakosti in prepovedi diskriminacije, polnega učinka in sodnega varstva.

19 Meni, da v skladu z načelom primarnosti prava Unije Konvencija OZN o pravicah invalidov ter druge pravice in načela prava Unije iz prejšnje točke prevladajo nad pravom držav članic, ki se v primeru konflikta ne sme uporabljati.

20 V teh okoliščinah je Bezirksgericht Linz (okrajno sodišče v Linzu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva s ‚splošnimi načeli' [Konvencije OZN o pravicah invalidov], določenimi v členu 3 te konvencije, natančneje z načeli nediskriminacije, polnega in učinkovitega sodelovanja in vključevanja v družbo, spoštovanja različnosti in sprejemanja invalidov kot dela človekove raznolikosti in humanosti, enakih možnosti in dostopnosti, ki so določena v tej konvenciji?

2. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva s ‚splošnimi obveznostmi' [Konvencije OZN o pravicah invalidov], določenimi v členu 4 te konvencije, natančneje z načeli, ki so tam določena in v skladu s katerimi se države pogodbenice zavežejo, da bodo sprejele vse ustrezne zakonodajne, upravne in druge ukrepe za uresničevanje pravic, ki jih priznava ta konvencija, in da bodo sprejele vse ustrezne ukrepe, tudi zakonodajne, za spremembo ali odpravo veljavnih zakonov, predpisov, navad in ravnanj, ki so diskriminacijski do invalidov?

3. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev

sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva z načelom nediskriminacije, določenim v členu 5 [Konvencije OZN o pravicah invalidov], in natančneje z obveznostjo iz tega člena, da [države pogodbenice priznavajo, da so] vsi ljudje enaki pred zakonom in da so brez diskriminacije upravičeni do enakega pravnega varstva in zakonskih ugodnosti, ter da te države prepovejo vsako diskriminacijo zaradi invalidnosti ter zagotovijo invalidom enako in učinkovito pravno varstvo pred diskriminacijo, ne glede na okoliščine?

4. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva z načelom enakega obravnavanja, določenim v členu 12 [Konvencije OZN o pravicah invalidov], natančneje s priznavanjem držav pogodbenic, da invalidom priznavajo pravno sposobnost na vseh področjih življenja enako kot drugim in da te države sprejmejo ustrezne ukrepe, da invalidom zagotovijo dostop do pomoči, ki jo potrebujejo pri uveljavljanju pravne sposobnosti, kakor je navedeno v tej določbi?

5. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva z obveznostjo vključenosti [v skupnost], določeno v členu 19 [Konvencije OZN o pravicah invalidov], ki določa, da države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej?

6. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva z obveznostjo, določeno v členu 2[8] [Konvencije OZN o pravicah invalidov], v skladu s katero države pogodbenice priznavajo invalidom in njihovim družinam pravico do ustrezne življenjske ravni, kar vključuje ustrezno prehrano, oblačila in stanovanje, in do nenehnega izboljševanja življenjskih razmer ter sprejmejo ustrezne ukrepe za varovanje in spodbujanje uresničevanja te pravice brez diskriminacije zaradi invalidnosti?

7. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva s temeljnimi pravicami, določenimi v [Listini], v skladu s katerimi je človekovo dostojanstvo nedotakljivo ter ga je treba spoštovati in varovati (člen 1), da so vsi ljudje enaki pred zakonom

(člen 20), da je prepovedana vsakršna diskriminacija, zlasti na podlagi invalidnosti (člen 21), in da [Unija priznava] pravico invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti (člen 26)?

8. Ali je nacionalna ureditev (člena 274 in 275 ABGB), ki kot pravno posledico ne določa, da mora sodišče postaviti za zastopnika ranljive osebe, kadar se lahko [člani] poklicnih skupin notarjev ali odvetnikov, vključno s kandidati za opravljanje teh poklicev, ki so glede na vrstni red postavitve za skrbnika, določen s to ureditvijo, pozvani nazadnje, kot razlog za zavrnitev sklicujejo na to, da ‚za vodenje poslov v glavnem ni potrebno pravno znanje', združljiva s splošnimi načeli prava Unije v smislu člena 6(3) PEU, zlasti z načelom enakosti in načelom nediskriminacije, obveznostjo, da se pravu Unije zagotovi polni učinek in da se varujejo pravice, ki jih to pravo podeljuje (‚načelo učinkovitosti'), ter obveznostjo učinkovitega sodnega varstva?"

Postopek pred Sodiščem

21 Predložitveni organ je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe Sodišču predlagal, naj se ta zadeva obravnava po hitrem postopku iz člena 105 Poslovnika Sodišča.

22 Glede na sklep Sodišča, da bo na podlagi člena 53(2) tega poslovnika odločilo s sklepom, o tem predlogu ni treba odločiti.

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

23 Sodišče lahko v skladu s členom 53(2) Poslovnika, kadar je predlog za sprejetje predhodne odločbe očitno nedopusten, po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli sklene, da bo odločalo z obrazloženim sklepom, ne da bi nadaljevalo postopek.

24 To določbo je treba uporabiti v tej zadevi.

25 Najprej, glede na navedbe v predlogu za sprejetje predhodne odločbe se postavlja vprašanje, ali je Bezirksgericht Linz (okrajno sodišče v Linzu), kadar odloča v postopku v zvezi s postavitvijo skrbnika, mogoče šteti za „sodišče" v smislu člena 267 PDEU, ki odloča v postopku, v katerem bo sprejeta sodna odločba. Vendar v tej zadevi ni treba odločiti o tem pravnem vprašanju, saj so vsa vprašanja za predhodno odločanje nedopustna iz drugih razlogov.

26 V skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da je v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, uvedenega s členom 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki bo izdana, pristojno, da ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po predhodni odločbi, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije, načeloma dolžno odločiti. Iz tega sledi, da za vprašanja, ki se nanašajo na pravo Unije, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga je postavilo nacionalno sodišče, samo če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 7. septembra 2023, Groenland Poultry, C-169/22, EU:C:2023:638, točka 32 in navedena sodna praksa).

27 S tega vidika nujnost razlage prava Unije, ki je koristna za nacionalno sodišče, zahteva, da navedeno sodišče natančno upošteva zahteve v zvezi z vsebino predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki so izrecno navedene v členu 94 Poslovnika Sodišča, ki naj bi ga predložitveno sodišče poznalo (sodba z dne 17. oktobra 2024, FA.RO. di YK & C., C-16/23, EU:C:2024:886, točka 35 in navedena sodna praksa). Poleg tega je na navedene zahteve opozorjeno v točkah 13, 15 in 16 Priporočil Sodišča Evropske unije nacionalnim sodiščem v zvezi z začetkom postopka predhodnega odločanja (UL 2019, C 380, str. 1), ki so zdaj navedene v točkah 13, 15 in 16 nove različice Priporočil Sodišča Evropske unije nacionalnim sodiščem v zvezi z začetkom postopka predhodnega odločanja (UL C, C/2024/6008).

28 Tako mora predlog za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 94(c) Poslovnika nujno vsebovati razloge, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom o razlagi ali veljavnosti nekaterih določb prava Unije, in pojasnitev zveze, ki po mnenju tega sodišča obstaja med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari (sodba z dne 8. maja 2024, Instituto da Segurança Social in drugi, C-20/23, EU:C:2024:389, točka 49).

29 V tem okviru je treba tudi poudariti, da morajo informacije iz predložitvene odločbe omogočiti, prvič, Sodišču, da poda koristne odgovore na vprašanja, ki jih je postavilo nacionalno sodišče, in drugič, vladam držav članic in drugim zainteresiranim subjektom, da uveljavijo pravico do predložitve stališč, ki jim je podeljena s členom 23 Statuta Sodišča Evropske unije. Sodišče mora skrbeti za varstvo te pravice, saj se na podlagi te določbe zainteresiranim strankam vročijo le predložitvene odločbe (sodba z dne 19. decembra 2024, SISTEM LUX, C-717/22 in C-372/23, EU:C:2024:1041, točka 37 in navedena sodna praksa).

30 V obravnavanem primeru predložitveni organ s prvimi šestimi vprašanji Sodišče v bistvu sprašuje, ali členi od 3 do 5, 12, 19 in 28 Konvencije OZN o pravicah invalidov nasprotujejo nacionalni zakonodaji, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki ureja zastopanje invalidov.

31 V zvezi s tem je treba spomniti, da čeprav zastopanje invalidov spada v pristojnost vsake države članice, je treba to pristojnost izvajati ob spoštovanju prava Unije (glej po analogiji sodbi z dne 15. oktobra 2024, KUBERA, C-144/23, EU:C:2024:881, točka 31 in navedena sodna praksa, ter sodba z dne 29. aprila 2025, Komisija/Malta (Državljanstvo za vlagatelje), C-181/23, EU:C:2025:283, točka 81 in navedena sodna praksa).

32 Ker je bila Konvencija OZN o pravicah invalidov v imenu Unije odobrena s Sklepom 2010/48, so določbe te konvencije od začetka veljavnosti navedenega sklepa sestavni del pravnega reda Unije (sodba z dne 11. septembra 2019, Nobel Plastiques Ibérica, C-397/18, EU:C:2019:703, točka 39 in navedena sodna praksa).

33 Vendar je ta konvencija mešani sporazum, ki so ga Unija in njene države članice sklenile na podlagi deljene pristojnosti. V zvezi s takimi sporazumi pa je Sodišče, ki mu je zadeva predložena na podlagi določb člena 267 PDEU, pristojno za razmejitev obveznosti, ki jih prevzame Unija, in obveznosti, ki ostanejo v pristojnosti držav članic, ter za razlago določb tega sporazuma. Zato je pristojno za razlago določb mešanega sporazuma, če te spadajo na področje, na katerem Unija izvaja svojo pristojnost in na katerem je sprejela določbe o izvajanju obveznosti, ki iz tega sporazuma izhajajo (glej v tem smislu sodbi z dne 8. marca 2011, Lesoochranárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, točke 31, 32 in 34, ter z dne 14. julija 2022, ÖBB-Infrastruktur Aktiengesellschaft, C-500/20, EU:C:2022:563, točki 40 in 41).

34 Poleg tega je Sodišče razsodilo, da posebno vprašanje, ki je urejeno v sporazumih, ki so jih sklenile Unija in njene države članice, spada v pravo Unije, čeprav še ni bilo urejeno s predpisi Unije, kadar se to vprašanje nanaša na področje, ki ga to pravo v veliki meri zajema (glej v tem smislu sodbo z dne 8. marca 2011, Lesoochranárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, točka 36 in navedena sodna praksa).

35 Prav tako je ustaljena sodna praksa, da kadar se določba mednarodnega sporazuma lahko uporablja tako za položaje, ki spadajo na področje uporabe nacionalnega prava, kot za položaje, ki spadajo na področje uporabe prava Unije, obstaja jasen interes, da Sodišče to določbo zaradi izogibanja prihodnjim razhajajočim se razlagam razlaga enotno, in sicer ne glede na okoliščine, v katerih se uporablja (glej v tem smislu sodbo z dne 14. julija 2022, ÖBB-Infrastruktur Aktiengesellschaft, C-500/20, EU:C:2022:563, točki 42 in 43 ter navedena sodna praksa).

36 Ugotoviti pa je treba, da predlog za sprejetje predhodne odločbe očitno ne vsebuje potrebnih informacij, ki bi Sodišču omogočile, da preveri svojo pristojnost za razlago določb Konvencije OZN o pravicah invalidov v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah od 33 do 35 tega sklepa. Predložitveni organ zlasti ni dokazal obstoja povezave med določbami te konvencije, katerih razlaga se zahteva, in ureditvijo Unije, kot se zahteva s to sodno prakso.

37 Čeprav namreč predložitveni organ s prvimi šestimi vprašanji Sodišče sprašuje o morebitnih obveznostih v zvezi z zastopanjem invalidov, ki v tem primeru izhajajo iz navedene konvencije, se v predlogu za sprejetje predhodne odločbe sklicuje le na člene od 3 do 5, 12, 19 in 28 iste konvencije, ne da bi pojasnil, v čem se tako postavljena vprašanja nanašajo bodisi na konkretno določbo, ki jo je Unija sprejela pri izvajanju svojih pristojnosti, bodisi na področje, ki je v veliki meri zajeto s pravom Unije.

38 V predlogu za sprejetje predhodne odločbe tudi ni navedeno, ali se določbe Konvencije OZN o pravicah invalidov, katerih razlaga se zahteva, lahko uporabljajo tako za položaje, ki spadajo v nacionalno pravo, kot za položaje, ki spadajo v pravo Unije.

39 Iz tega izhaja, da predlog za sprejetje predhodne odločbe, kar zadeva prvih šest vprašanj, očitno ne izpolnjuje zahtev, na katere je opozorjeno v sodni praksi, navedeni v točkah 27 in 28 tega sklepa.

40 Predložitveni organ s sedmim in osmim vprašanjem Sodišče v bistvu sprašuje, ali temeljne pravice, določene v členih 1, 20, 21 in 26 Listine, ter nekatera splošna načela prava Unije, zlasti načelo enakosti in prepovedi diskriminacije, načelo polnega učinka in načelo učinkovitega sodnega varstva, nasprotujejo nacionalni zakonodaji iz postopka v glavni stvari.

41 Vendar je treba opozoriti, da je področje uporabe Listine, kar zadeva delovanje držav članic, opredeljeno v njenem členu 51(1), v skladu s katerim se določbe Listine za države članice uporabljajo samo, kadar te izvajajo pravo Unije, pri čemer ta določba potrjuje ustaljeno sodno prakso Sodišča o splošnih načelih prava Unije, v skladu s katero se temeljne pravice, ki jih zagotavlja pravni red Unije, uporabljajo v vseh položajih, ki jih ureja pravo Unije, v drugih položajih pa ne. Kadar pa pravni položaj ne spada na področje uporabe prava Unije, Sodišče ni pristojno za njegovo obravnavo, morebiti uveljavljane določbe Listine in splošna načela prava Unije pa sama po sebi ne morejo utemeljiti te pristojnosti (glej v tem smislu sodbe z dne 10. julija 2014, Julián Hernández in drugi, C-198/13, EU:C:2014:2055, točka 33; z dne 13. januarja 2022, Marcas MC, C-363/20, EU:C:2022:21, točke od 33 do 36, ter z dne 25. januarja 2024, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova, C-58/22, EU:C:2024:70, točka 40 in navedena sodna praksa).

42 Čeprav v obravnavanem primeru predložitveni organ Sodišče sprašuje o razlagi temeljnih pravic in splošnih načel prava Unije, navedenih v točki 40 tega sklepa, pa ne pojasni povezave, ki jo je vzpostavil med nacionalno zakonodajo, ki se uporablja v postopku v glavni stvari, in drugim pravilom prava Unije, ki ni med pravili v Listini ali navedenimi splošnimi načeli.

43 Tako, kar zadeva sedmo in osmo vprašanje, predlog za sprejetje predhodne odločbe očitno ne izpolnjuje zahtev, ki izhajajo iz člena 94(c) Poslovnika v povezavi s členom 51(1) Listine.

44 Glede na vse navedeno je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 53(2) Poslovnika očitno nedopusten.

Stroški

45 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim organom, ta odloči o stroških.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) sklenilo:

Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bezirksgericht Linz (okrajno sodišče v Linzu, Avstrija) z odločbo z dne 3. junija 2024, je očitno nedopusten.

Podpisi